

Eerlijk, ook in de kunst

Koningin Juliana, jhr. Ruys de Beerenbrouck, die voor de oorlog tweemaal minister-president was, mgr. M. A. Jansen, bisschop van Rotterdam, de scheepsbouwer Cornelis Verolme, zij allen hebben ooit geposeerd voor de geduldige, nauwgezette Rotterdamse kunstschilder Adriaan van der Plas. Hoewel hij in het bijzonder als schilder van portretten bekendheid geniet, zou men hem bepaald tekort doen door zijn andere creatieve prestaties te verzwijgen. Hij is namelijk ook beeldhouwer, hij tekent, hij etst en boetseert, en de laatste jaren heeft hij zich met succes toegelegd op de vermuraille-techniek, waarbij hij de schildering op glas aanbrengt en hiermee bijzonder verfijnde effecten bereikt. Adriaan van der Plas, die zaterdag zijn zestigste verjaardag vierde met zijn vrouw en tien kinderen om zich heen, is kortom een volleerd vakman in de beeldende kunst, en bovendien een, die allerwege ook de waardering ontmoet welke een kunstenaar van zijn gehalte toekomt. Men weet hem wel te vinden als men hem nodig heeft, en daarvoor is deze Rotterdamse schilder heel erkentelijk, want hij geeft eerlijk toe niet van het soort te zijn dat zonder schroom de boer op gaat om werk. Gelukkig is daar zijn reputatie om hem deze moeite te besparen. De opdrachten komen nog altijd van vele kanten binnen. Momenteel werkt hij aan kruiswegstaties voor twee kerken, en onlangs is een plastiek geplaatst in de Marinierskazerne aan het Toepad. Adriaan van der Plas neemt aan de artistieke aanleg voornamelijk van zijn moeder geërfd te hebben, wier familienaam Wensing in de wereld van de Nederlandse kunst ook inderdaad een goede klank heeft. Op 16-jarige leeftijd bezocht hij de academie in Rotterdam, waar hij zich met alle geduld en vlijt in 8 jaar de vaardigheid eigen maakte die hem zou stempelen tot een werkelijk allround beoefenaar van de beeldende kunst.

Adriaan v. d. Plas

Intussen was Adriaan reeds op 21-jarige leeftijd, dus na vijf jaar studie, uitverkoren voor het Koninklijk Subsidie, een eer, die hij met nog één meisje mocht delen, daarbij 96 andere kandidaten achter zich latend. Van zijn leraren noemt hij met grote eerbied Maasdijk, aan wie hij een groot deel van zijn bekwaamheid zegt te danken te hebben. Buiten de studietijd schilderde hij toneeldecors, werkte voor reclamedoelinden en gaf hij les aan een M.T.S. in Rotterdam-Zuid. Op een dag ontving Adriaan van der Plas bezoek van Alphons Laudy, toenmalig hoofdredacteur van De Tijd, die hem de wens van jhr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, destijds premier van Nederland, overbracht om door hem te worden geportretteerd. Deze vererende opdracht bracht de beslissende wending teweeg in de schilderkunst van Van der Plas.

Van dat ogenblik af legde hij zich met heel zijn wezen toe op het portret-schilderen. De uitgebeelde personages zijn eensgezind in hun lof, hoewel ze onbarmhartig scherp op het doek gebracht zijn. Het is alsof ze elk ogenblik van houding kunnen veranderen, zo vol leven zijn ze gegoten. Maar juist de houding, waarin de verf hen gevat heeft, is van waarde, want de kunstenaar heeft ook de compositie aangegrepen als middel om het karakter van de uitgebeelde persoon aan te duiden. Zo is koningin Juliana vooral een lieve, rustige vrouw, hetgeen uit haar waardige houding en gelaat gelijkelijk blijkt.

Dat Adriaan van der Plas speciaal de figurale schilderkunst dient, betekent niet dat hij het abstracte van de hand wijst. Integendeel, hij heeft er soms grote bewondering voor, maar dan louter beschouwd als decoratief element. Iemand op abstracte wijze portretteren is naar hij meent niets anders dan de eigen visie opdringen daar waar deze niet thuishoort. Zodra men abstraheert, trekt men er iets af, wat er wezenlijk mee te maken heeft. Adriaan van der Plas voegt er eerder iets bij. Door de uiterlijke gedaanten schijnt wat van het wezen door, van het innerlijk, dat slechts door een beschouwer van psychologische intuïtie gezien kan worden. Deze thans 60-jarige Rotterdamse schilder, die hartstochtelijk van zijn stad houdt en in heel zijn manier van doen en wijze van optreden van die ronde Rotterdamse trant blijk geeft, houdt ook in zijn portretten niets achter. Hij is eerlijk, zowel in het leven van vlees en bloed, als in het leven dat op het doek geschapen wordt.